

Η «Ευρωπαϊκή Χάρτα των Ερευνητών» και ο «Κώδικας Δεοντολογίας στην Πρόσληψη των Ερευνητών» (2005). Η υιοθέτηση των αρχών της από τη Πανεπιστήμιο Κρήτης.

=====

Επισκόπηση

Η «Ευρωπαϊκή Χάρτα των Ερευνητών» και ο «Κώδικας Δεοντολογίας στην Πρόσληψη των Ερευνητών» (2005) αποτελούν ένα κείμενο αρχών που καταρτίστηκε στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να βοηθήσει στην ανάπτυξη στρατηγικών ανθρωπίνων πόρων, στα κράτη μέλη της.

Τελικός στόχος είναι η διαμόρφωση μιας συνεκτικής πολιτικής σε θέματα σταδιοδρομίας και κινητικότητας των ερευνητών προς και από την Ευρωπαϊκή Ένωση και να συμβάλλει έτσι, μαζί με άλλες πρωτοβουλίες, στην ολοκλήρωση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.

Περισσότερα στο : <http://ec.europa.eu/euraxess/rights>

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης και η Ευρωπαϊκή Χάρτα των Ερευνητών

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης με την 271^η -17/12/2009 απόφαση της Συγκλήτου ήταν το πρώτο Ελληνικό Πανεπιστήμιο που υιοθέτησε τις αρχές της «Χάρτας» και του «Κώδικα» και ενημέρωσε σχετικά τις αρμόδιες Ευρωπαϊκές Αρχές ότι θα ξεκινήσει τις προβλεπόμενες διαδικασίες εντός του Ιδρύματος

Οι προβλεπόμενες διαδικασίες περιλαμβάνουν 5 βήματα:

Α) εσωτερική ανάλυση των κανόνων και των πρακτικών του Ιδρύματος σε σχέση με τις αρχές της Χάρτας και του Κώδικα όπως αποτυπώνονται σε 40 «σημεία» γύρω από 4 άξονες

- ηθική και επαγγελματική δεοντολογία για την έρευνα
- διαδικασίες πρόσληψης ερευνητών
- επαγγελματικές συνθήκες και συνθήκες κοινωνικής ασφάλισης των ερευνητών
- κατάρτιση των ερευνητών

Β) τα αποτελέσματα της εσωτερικής ανάλυσης γνωστοποιούνται στα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου προκειμένου να αποφασιστεί η στρατηγική εφαρμογής των αρχών που θεωρούνται ως πιο σημαντικές και παράλληλα πιο άμεσα εφαρμόσιμες σύμφωνα με τις θεσμικό πλαίσιο αλλά και τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του. .

Η στρατηγική αυτή οριστικοποιείται, καθορίζονται και συμφωνούνται τα βήματα και ο χρονικός προσδιορισμός επίτευξής τους,

Γ) Η στρατηγική εφαρμογής των αρχών και του κώδικα δεοντολογίας για την απασχόληση των ερευνητών στο Πανεπιστήμιο Κρήτης αναρτάται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου ενώ κοινοποιείται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Δ) Αποδοχή ή όχι των αποτελεσμάτων της εσωτερικής ανάλυσης και της στρατηγικής επίτευξης των στόχων από την αρμόδια αρχή της Ε.Ε. Χορήγηση του logo H R. Excellence in Research που σηματοδοτεί ότι ένα Ίδρυμα ή/και Οργανισμός διαθέτει πολιτική για την «φροντίδα» των ερευνητών που αφορά όλες τις πλευρές που αφορούν την καριέρα του.

Επισημαίνεται ότι ο «ερευνητής» είναι μια επαγγελματική ιδιότητα μη αναγνωρισμένη ως τέτοια και συνεπώς δεν υπάρχει στρατηγική εντός των Ιδρυμάτων για την πλαίσιωσή τους.

Ε) Ένταξη των διαδικασιών παρακολούθησης υλοποίησης των στόχων στο πλαίσιο των διαδικασιών της αξιολόγησης του Ιδρύματος

Τον Σεπτέμβριο του 2011 συγκροτήθηκε μια «ad hoc» Επιτροπή από τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κρήτης καθ. Ε. Στεφάνου αποτελούμενη από τον ίδιο, και τους: καθ. Σ. Αναστασιάδη μέλος της ΜΟΔΙΠ του Ιδρύματος, Α. Ηλιόπουλο, Ιατρική Σχολή και Γ. Βασιλικογιαννάκη, τμήμα Χημείας καθώς και μέλη της Δ/σης Σχεδιασμού και Προγραμματισμού. Η πρώτη συνάντηση κατέληξε σε συγκεκριμένα βήματα τα οποία θα υλοποιούνταν με την υποστήριξη των στελεχών της Δ/σης Σχεδιασμού και Προγραμματισμού (Ε. Μιχελιδάκη, Κ. Κόδριγκτον).

Βήμα 1 : Ανάλυση περιεχομένου

Συστηματική ανάλυση

- της εθνικής νομοθεσίας ,
- του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των ΑΕΙ
- του εσωτερικού κανονισμού του Πανεπιστημίου Κρήτης
- των επιμέρους αποφάσεων των συλλογικών οργάνων του Πανεπιστημίου

προκειμένου να γίνει μια καταγραφή των δεδομένων που το Πανεπιστήμιο έχει να λάβει υπόψη του, να αποφασίσει για τις δυνατότητες του και να ορίσει τις προτεραιότητες του σε σχέση με τα βήματα υλοποίησης για την εφαρμογή των αρχών και του Κώδικα Δεοντολογίας των ερευνητών.

Επίσης μελετήθηκαν οι προσεγγίσεις και οι εσωτερικές αναλύσεις άλλων Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων που είχαν υιοθετήσει την Ευρωπαϊκή Χάρτα και τον Κώδικα δεοντολογίας των ερευνητών προκειμένου για ενδεχόμενη υιοθέτηση καλών πρακτικών.

Βήμα 2 : Διαδικασία Διαβούλευσης

Αποφασίστηκε η σύνταξη ενός ερωτηματολογίου που περιλαμβάνει σειρά ερωτήσεων/θεματικό άξονα κατά τα πρότυπο που έχει προταθεί από την Ε.Ε. Το ερωτηματολόγιο θα χρησιμοποιούνταν με δυο διαφορετικούς τρόπους

- Α) θα αποτελούσε την βάση συζήτησης ομάδων εργασίας που συγκροτήθηκαν με πρωτοβουλία του Πρύτανη και την συνεργασία των Κοσμητόρων των Σχολών του Πανεπιστημίου.
- Β) θα συμπληρώνονταν από ένα δείγμα (ευκολίας) υποψήφιων διδασκόντων/μεταπτυχιακών φοιτητών και επισκεπτών ερευνητών τους οποίους προσεγγίσαμε μέσω των ερευνητικών προγραμμάτων που διαχειρίζεται ο ΕΛΚΕ.

Υλοποίηση

- Σε επίπεδο Σχολών και μετά από σχετική επιστολή του Πρύτανη προς τους Κοσμήτορες συγκροτήθηκαν 2 ομάδες εργασίας αποτελούμενη από, κυρίως, νέα μέλη ΔΕΠ , λέκτορες (έμπειρους ερευνητές) μεταδιδάκτορες , υποψήφιους διδάκτορες/μεταπτυχιακούς φοιτητές, επισκέπτες ερευνητές κ.λ.π.) που θα μπορούσαν να συνεισφέρουν γνώσεις και εμπειρίες γύρω από τα ζητήματα που αφορούν στην εφαρμογή των αρχών και του κώδικα δεοντολογίας στο Π.Κ.

Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε στις ομάδες εργασίας όπως αυτές είχαν υποδειχθεί από τους Κοσμήτορες και ακολούθησαν επιμέρους συναντήσεις για την επεξεργασία των θεμάτων που αφορούν στην ανάλυση των πρακτικών που ακολουθούνται στο Π.Κ. αλλά και των αδυναμιών και ακολούθως των ζητημάτων που θεωρούν ότι χρήζουν αντιμετώπισης ενόψει της εφαρμογής της «Ευρωπαϊκής Χάρτας και του Κώδικα Δεοντολογίας του ερευνητή». Η σχετική διαδικασία διαβούλευσης διεκπεραιώθηκε στην Ιατρική Σχολή από τον καθ. Α. Ηλιόπουλο .

Επίσης έγινε και προσωπική συνέντευξη με τον Κοσμήτορα της Σχολής Επιστημών Αγωγής καθ. Α. Χουρδάκη.

Το ερωτηματολόγιο διεκπεραιώθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και υπήρχε η δέσμευση ότι τα προσωπικά στοιχεία εκείνων που ανταποκρίθηκαν δεν θα χρησιμοποιηθούν.

Αποτελέσματα

Τα αποτελέσματα καταγράφονται με συνεκτικό τρόπο, επιβεβαιώνονται από τους συμμετέχοντες (ομάδες εργασίας) και παρουσιάζονται στην ad hoc Επιτροπή.

Συνοπτικά:

η διαβούλευση όπως περιγράφεται παραπάνω, ανέδειξε τα παρακάτω:

Οι ερευνητές αισθάνονται ότι δεν υπάρχει υποστήριξη του Πανεπιστημίου σε ότι αφορά

- τις δυνατότητες χρηματοδότησης της έρευνας
 - ενημέρωση για ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας
 - θέματα ασφάλειας κατά την διεξαγωγή της έρευνας
- και γενικότερα ενός περιβάλλοντος που να στηρίζει και να προωθεί την δημιουργία ερευνητικής αριστείας

Οι ερευνητές θεωρούν

- εξαιρετικής σημασίας την αξιολόγηση όλων των ερευνητών ανεξαρτήτως βαθμίδας
- ότι παρ όλο που υπάρχει διαφάνεια στον τρόπο προκήρυξης αλλά και ακαδημαϊκά κριτήρια αξιολόγησης , υπάρχει σημαντικό πεδίο βελτίωσης.
- δεν υπάρχει καμία στρατηγική υποστήριξης της μεταδιδακτορικής έρευνας.
- οι αμοιβές των ερευνητών θεωρούνται πολύ χαμηλές ενώ οι όροι εργασίας τους δεν διασφαλίζουν σχεδόν καμία από τις προϋποθέσεις για την επίτευξη υψηλής ερευνητικής απόδοσης (εξέλιξη σταδιοδρομίας, κοινωνική ασφάλιση, αξία κινητικότητας κ.ά.). Αυτό όπως αποτελεί πρόβλημα συνολικότερο και σε εθνικό επίπεδο και δεν αφορά μεμονωμένα το Πανεπιστήμιο Κρήτης.

Βήμα 3

Η “ad hoc» επιτροπή αποφασίζει για το προτεινόμενο σχέδιο δράσης με τα δεδομένα του Πανεπιστημίου Κρήτης και το καταθέτει στην Σύγκλητο για συζήτηση και σχετική απόφαση.

Βήμα 4

Η Σύγκλητος του Π.Κ. στην 303^η συνεδρίαση της, συζητά την εφαρμογή των κώδικα δεοντολογίας και της Ευρωπαϊκής Χάρτας των Ερευνητών και εγκρίνει την κατάθεση υποψηφιότητας στην Ε.Ε. για την απόκτηση του λογότυπου HR4 R excellence in research με το προτεινόμενο σχέδιο δράσης.

Στις 18/7/2012 ζητούνται από τον αρμόδιο υπάλληλο της Ε.Ε.. κάποιες διευκρινήσεις στο προτεινόμενο σχέδιο δράσης και στις 25/7/2012 το Πανεπιστήμιο αποκτά το δικαίωμα χρήσης του λογότυπου.